Ročník I. • Ve Varšavě, dne 15. července 1928. Číslo 5.

BUDITEL

ORGÁN ČECHOSLOVÁKŮ V POLSKU

VYCHÁZÍ 1. a 15. KAŽDÉHO MĚSÍCE.

Redakce a administrace pro Volyň: Łuck, Jagiellońska 16.

Administrace pro ostatní Polsko a zahraničí: Warszawa, Mazowiecka 11.

VYDAVATELSKÉ DRUŽSTVO „BUDITEL".

Dne 8. července t. r. konala se v místnosti Matice v Lucku ustavující schůze vydavatelského družstva časopisu „Buditel", na níž byly přečteny, projednány a přijaty stanovy vydavatelského družstva a zvolen prozatímní výkonný výbor, který má především družstvo u úřadů legalisovati.

Aby členové výboru při formalitách při jednání o potvrzení stanov byli na místě, byli zvoleni z Lucku a nejbližšího okolí a to: předsedou J. Vlk, učitel, místopředsedou Vlad. Mesner, jednatelem Jos. Albrecht, pokladníkem Aug. Trnavec, náhradníky A. Flengr, Vlad. Plajšler a V. Liška.

V referátě o dosavadní činnosti a přípravách vysvětlit p. J. Albrecht podrobně dnešní stav vydávání časopisu, který všichni přítomní uznali za uspokojivý, neboť nejtěžší počáteční období již časopis překonal. Podílů bylo až dosud přihlášeno asi 120 a je jisto, že tento počet slibně poroste.

Obracíme se proto ke všem přátelům našeho časopisu a k celé české veřejnosti v Polsku s výzvou, aby přihlašovali se noví podílníci. Kdo se přihlásí rychle, pomáhá dvojnásob. Vedle jednotlivců mají i všechna kola Matice a jiné instituce a korporace mravní povinnost, aby dle svých sil upsaly podíly.

Časopis je sice již nyní zajistěn, ale vydavatelé i odběratelé si přejí, aby vycházel každý týden, protože pak teprve bude plně vyhovovati našim potřebám. Ve vhodné době bude u listu zřízena právní a hospodářská poradna, jež bude odběratelům dobrým pomocníkem.

Vyhlídky do budoucnosti máme slibné, vykonejme proto upisováním podílů a získáváním odběratelů pro list vše, co je v našich silách. Pracujeme pro sebe, ať je to tedy práce dobrá!

Zároveň upozorňujeme své předplatitele, aby až do té doby, než bude družstvo legalisováno: zasílali předplatné na adresu Matice v Lucku s poznámkou: Pro Buditele: aby nám byla ušetřena manipulace s vyzvedáváním peněz na poště.

Prozatímní výbor vydavatelského družstva „Buditel".

KURIOSITY NA VÝSTAVĚ SOUDOBÉ KULTURY V BRNĚ.

Původní dopis „Buditeli".

Elektrické dojení. — U Mamuta. — Radio bez záclony. — Největší dechový nástroj světa. — Hřbitov podle nejnovějších vymožeností techniky.

Na výstavě soudobé kultury v Brně mají zajímavou atrakci, — „elektrostatek". Atrakcí v atrakci jest pak „elektrické dojení" — pomocí strojů uváděných v činnost elektrickým proudem.

Jakmile přijde čas dojení (třikrát denně), kravín elektrického hospodářství se naplní, že by jablko nepropadlo. „A návštěvníci, kteří sem přišli, cítí se jako člověk, který se dostal do operačního sálu chirurgické nemocnice... Hovoří většinou šeptem, tázavě s údivem se dívají na tajuplné aparáty, ba téměř s úctou pohlížejí na krávy, které lhostejně a klidně pohybují ušima...

Nikl, měď, guma, vypínače, velké kovové džbány hermeticky uzavřené, z kterých vycházejí dlouhé kaučukové trubky, — tak přibližně vyhlíží inventář toho soudobého kravína, jehož venek vyznačuje se ještě betonovou podlahou a přehradami. Věru se zdá, že nejsme v prosaickém chlévě, nýbržv chemické laboratoři...

Proces elektrického dojení není složitý. Ke kravím strukům se připevní kruhové trubky, které na pohled připomínají péro a jsou jakoby ostny gumových trubek, vedoucích k hermetický uzavřené nádobě na mléko.

Pohyb vypínače... Proud jest spuštěn a aparát začal pracovati. O tom, že pracuje, přesvědčíme se jen podle rytmického zvuku: čak-čak, čak-čak... Jako by někdo brousil nůž o nůž. A pohlédneme-li na konečky trubek, spatříme jak se svírají a rozvírají. Proces dojení je rychlý, mechanický a přesný. A hlavně naprosto hygienický. Cesta mléka z vemena krávy do kovového,

hermeticky zavřeného bidonu jest vedena tak, že vůbec nepřijde do styku se vzduchem.

Druhý pohyb vypne proud... Aparát se sejme a elektrické dojení je skončeno

Diváci se udiveně rozhlížejí a konečně zmohou se na jediné citoslovce: „Hm...!"

* * *

Vedle elektrického hospodářství na výstavě soudobé kultury v Brně je umístěn polokruhový pavilon ze skla a betonu, který nás přenese od posledních výbojů současné techniky a kultury daleko do předhystorické minulosti. Profesor dr. K. Absolon fanatik vědy, zamilovaný do studia předhystorycké periody, ukazuje nám, že ani nová kultura nepřetrhá pout se svou dalekou minulostí. Pečlivě shromážďuje všechny příznaky podobnosti předhistorického člověka s homo sapiens. Využívaje všech poznatků moderní kultury, jejího rozsáhlého vědeckého aparátu, její výzkumné práce, která trvá po staletí, vytváří tu minulost která se nám nyní ve století betonu, elektřiny a radia zdá fantasií a pohádkou. Tento fanatik vědy přetvořuje pohádku ve skutečnost. Jedním z vtělení předhistorické pohádky jest i postava mamuta, který je profesorem K. Absolonem zachycen do nejmenších detailů.

Profesor K. Absolon vzal jako základnu měření mamuta střední velikosti. Výše zvířete dosahuje 5 metrů, délka tři metry. Ohromný a huňatý obr stojí nad diváky, kteří jsou nuceni natahovati krk aby si prohlédli tuto předhistorickou obludu. Postaviti mamuta podařilo se jen zásluhou československého „obuvnického Forda" T. Bati. Po skončení výstavy mamut bude darován Zemskému Moravskému museu.

Prozatím u mamuta se zastaví každý návštěvník výstavy. V pavilonu je i panorama, které líčí lov předhistorického člověka na mamuta. Nakreslena je poněkud hravě, ale lapidárně, je poněkud schematická, ale přece jen zajímavá, neboť umožňuje představu o jednom z nejzajímavějších momentů v životě předhistorického člověka. Se zbraněmi, s nimiž tento dávný člověk vycházel na lov, lze se seznámiti ve skříních, které jsou rozmístěny na stěnách a na okrajích pavilonu...

* * *

Radio v soudobé kultuře zaujímá vynikající místo a hraje velkou úlohu V posledních třech-čtyřech letech stalo se radio neodlučitelným majetkem téměř každé rodiny, proniklo život soudobého člověka a sepjalo se s jeho zvyky. Jak však je prováděna každodenní práce v radio-studiu, jak zpívají, hrají a mluví herci před mikrofonem, to málo kdo viděl a málo kdo ví.

V radiovém pavilonu na brněnské výstavě jedna stěna je zhotovena ze skla. Silné sklo a dokonalá isolace zadrží všechen zvuk za touto průzračnou přehradou Ale postranní diváci mohou pozorovati celý chod práce ve vysílacím sále a poslouchati u velkých rozhlašovačů její výsledky...

Vidíte, jak za sklem se pohybují rty, jak se tiše přestavují pulpity, jak po podlaze klouzají židle. Náhle vzplane signálová lampa a z amplionu, který je umístěn po straně, ozývá se hlas: „Haló — Brno!" a již slyšíte hudbu, zpěv, mluvu, nikoli však přímo, nýbrž v přetlumočení radia. Zvuky k vám nejdou od pěvce nebo hudebníka, které jenom pozorujete sklem, nýbrž z papírové amplionové desky...

* * *

Jest ještě řada kuriosit na výstavě soudobé kultury v Brně. V pavilonĕ německého „Werkbundu" upoutá Vaši pozornost největší dechový nástroj na světě — heligon-bas, který je dvakráte tak velký jako vysoký člověk. Hudebník který hraje na tuto troubu, vypadá velmi komicky, jakoby byl lilipután. V blízkosti je vystavován i ohromný saxofon, „nástroj-orchestr" s celým složitým systémem všemožných trubiček a klapek.

To je hudba přítomnosti, ale marně tu hledáš hudbu budoucnosti, jako elektrické pianino zkonstruované inženýrem Těreminem a demonstrované nyní v Americe.

* * *

Čarovný pohled otvírá se z nejvyššího bodu brněnské výstavy, z výstavní věže, vybudované ze skla a betonu, a to nejen na výstavní pozemek, nýbrž i na město Brno s jeho prastarým zámkem Špilberkem ve středu a s okolními vesnicemi a s krásnými okolními horami, pokrytými hustými zelenými lesy. Ve dne výstavní věž je mléčně bílá, protože je pokrytá mléčným sklem, večer vyhlíží jako ohnivý sloup. Soudobá stavitelská technika vytvořila něco, čeho před 10 lety nebyl by se ještě odvážil žádný architekt: betonovou parabolu hlavního výstavního pavilonu a skleněnou věž vysokou 40 metrů.

S věže uvidíte na samém pokraji výstavního pozemku jeden koutek, který upoutá vaši pozornost barvou: mezi bílými a zelenými barvami, které na brněnské výstavě převládají zdá se svým šedým tónem poněkud zasmušilý.

Ovšem sluší se také, aby tento koutek byl zasmušilý: je to oddělení hřbitovního umění. Je vybudováno jako hřbitov moderního rázu, jako hřbitov, na kterém vymírá hrob... Dřívější řady hrobů jsou nahrazovány kolumbariem — hájem uren. Soudobá kultura projevuje se všem snahou po ušetření místa a po praktickém využití volné prostory. Smysl pro praktičnost proniká i na soudobý hřbitov Dobře je to viděti i na výstavě soudobé kultury. Ze hřbitova mizí těžký náhrobek, který je pokryt spoustou reliefů, a do říše bájek patří již i dřívější krypty. Jejich náhradou jsou ty „rodinné skřínky" v kolumbariu. Staré přísloví o tom, kolik země člověk potřebuje, stane se, pokud jde o nebožtíky budoucnosti, jistě anachronismem. Daleko méně než tři lokte země je nyní potřebí zesnulému: stačí několik desítek centimetrů!...

Beton dostal se i k mrtvým, kteří teď potřebují tři „k" kapli ve které je tělo před krema-

cí, krematorium, kde se koná vlastní pohřeb, a kolumbarium, jako místo posledního odpočinku. A všechno je postaveno v moderních, hladkých, klidných, nelomených, geometrických liniích, jejichž ctitelkou je novodobá architektura a umění. „Moderní", — jak podivně vyjímá se toto slovo na hřbitově! Nic nelze však změniti na síle skutečnosti! Na výstavě Soudobé kultury v Brně, ve hřbitovním oddělení i pro mrtvé je všechno vytvořeno ve slohu druhé čtvrtiny XX. století...

S podivným pocitem vycházíme za bránu tohoto vzorného hřbitova, hřbitova bez mrtvých a s radostí znovu se ztrácíme ve výstavním životě který šumí před hřbitovní branou.

Přece jen život se štěstím soudobé kultury je daleko lepší. než smrt na hřbitově i když je vybudován podle posledních vymožeností techniky!...

K. B.

NĚCO O CESTOVNÍCH PASECH A VISECH.

Se zřetelem na vzmáhající se styky kulturní, hospodářské, sportovní a jiné mezi Československem a Polskem jsem přesvědčen, že tato otázka bude zajímati příslušníky obou sousedujících států. Proto podávám stručně několik informací, které jak doufám, přijdou mnohým krajanům velice vhod. Cestovní pasy, jež jsou průkazem o státní příslušnosti jejich majitelů, v žádném státě dosud zrušeny nebyly. Kdo chce se odebrati do ciziny musí si tudíž opatřiti cestovní pas. Výjimky z tohoto pravidla platí pro příslušníky obou států, kteří mají nárok na úlevy pohraničního styku. Ulevy ty spočívají v tom, že obyvatelstvu t. zv. pohraničního pásma jest dovoleno přecházeti hranice na základě přepustek, vystavovaných obecními neb politickými úřady. Pohraniční pásmo, jehož obyvatelé požívají úlev kryje se zpravidla s pohraničním pásmem celním. Mezistátní dohoda s Polskem o úpravě pohraničního styku byla sjednána v krakovském protokole ze dne 6. května 1924. Zaměstnanci celní, železniční, poštovní, pohraniční pasové kontroly, veterinární služby, pokud konají služební cesty a legitimují se svými služebními průkazy neb rozkazy, mohou rovněž přecházeti hranice bez cestovního pasu. Konečně československo-polské hranice mohou překročovati příslušníci obou států na úředně stanovených místech též na základě zájezdních soupisek, vidovaných podle toho, do kterého státu se výprava ubírá, buď čsl. neb polskými zastupitelskými úřady. Další úmluvou ze dne 30. května 1925 a pozdějším protokolem ze dne 7.XII.1926 byl upraven turistický styk na hranici československo-polské. V důsledku toho členové turistických a lyžařských organisací v obou státech mohou přecházeti státní hranice na pouhé legitimace vidované bezplatně příslušnými zastup. úřady. Majitelé těchto legitimací vydávaných Klubem čsl. turistů a polským Towaszystwem Tatrzańskim mohou se pohybovati volně v pásmu úmluvou přesně vymezeném.

Poplatek za čsl. pas jest v cizozemsku stanoven v částce Kč. 50.—, za pasovou knížku Kč. 3.50 celkem Kč. 53.50. Po předložení úředních dokladů o majetkových poměrech může se poplatek přiměřeně sníižiti a v případě úředně zjištěné chudoby pas se může vydati i zdarma. Československé pasy jsou vydávány prozatím s platností 2 let. Povinností čsl. příslušníků žijících v Polsku jest, aby si opatřili čsl. cestovní pasy, měli je v pořádku a byli na ně řádně ohlášeni u polských úřadů k pobytu. Poplatek za ohlášení není vybírán všude stejný a bude v dohledné době pravděpodobně zrušen. Dnes poplatek za ohlášení činí zl. 6.60. Kromě toho cizozemci v Polsku si musejí opatřiti od polských úřadů povolení k pobytu. Poplatek za povolení resp. prodloužení pobytu má býti vybírán rovněž částkou zl. 6.60.

Pokud se týče pasů pro občany polské platí směrnice uvedené v „Roz. Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych z dnia 27.II.1928", které bylo uveřejněno v „Dzienniku Ustaw" ze dne 1.III.1928, č. 21, poz. 191. Žádosti o vydání polských zahraničních pasů, řádně doložené, předkládají se okresním úřadům t. j. starostvům; a v městech kde jsou vládní komisařství („Komisarjaty Rządu) těmto úřadům. Poplatky činí:

a) za cestovní pas zahraniční zl. 250.—, b) povolení opětného výjezdu do ciziny zl. 250.—, c) pas k více cestám do ciziny zl. 750.—, d) za zlevněný (ulgowy) pas pro více cest zl. 150.—, e) za zlevněný pas pro více cest ve věcech obchodních s platností 1 roku zl. 200.

Osobám jedoucím do ciziny za výdělkem nebo emigrantům vydávají se pasy zdarma s platností 1 roku na potvrzení sprostředkovatelen práce (Urzędów pośrednictwa pracy) nebo úřadu emigračního. Emigranti předkládají ještě potvrzení berního úřadu (Urzędu Skarbowego), že mají daně zaplaceny.

Jednorázové zlevněné cest. pasy a povolení k nové cestě do ciziny za poplatek zl. 25.—, jakož i zlevněné pasy pro více cest do ciziny za zl. 200.—, vydávají starostva (Komisarjaty) za souhlasem berního úřadu obchodníkům a průmyslníkům na předložení pokaždé nového potvrzení sekce průmyslu a obchodu při úřadě vojevodském, resp. průmyslového inženýra ve Varšavě. Zlevněné pasy neb povolení na nový výjezd do ciziny za poplatek zł. 20. — vystavují tytéž úřady I. instance se souhlasem berního úřadu a na potvrzení ministerstva národní osvěty osobám

a) které hodlají studovati v cizině,

b) osobám, které se hodlají léčiti v cizině, pokud předloží: 1) vysvědčení nemajetnosti, vystavené policejními úřady v dohodě s berním úřadem, 2) potvrzení okresního lékaře, odůvodňující nutnost léčení v cizině.

c) osobám, které doprovázejí nemocnou nezámožnou osobu, na potvrzení okresního lékaře.

d) osobám, které se súčastní mezinárodních sjezdů, zavodů sportovních, naučných sjezdů atd. na potvrzení ministerstva financí, resp. min. nár. osvěty, v němž jest nutnost výjezdu do ciziny odůvodněna.

Ve zvláštních případech, kdy se jedná buď o náhlé onemocnění, smrt člena rodiny, o věcech majetkových aneb vůbec o důležitých osobních věcech, vydávají se pasy za zlevněný poplatek zl. 20.— po předložení vysvědčení o nemajetnosti; ve výjimečných případech mohou se vydati pasy i zdarma.

Vše až dosud uvedené týkalo se pouze vydání resp. obržení cest. pasů. Poněvadž ale k cestování v cizině jest potřebí souhlasu toho kterého státu, aby cizinec mohl vstoupiti na jeho území, jím projížděti, aneb v něm i bydleti, přicházíme k další části pojednávající o visech. Jak známo před světovou válkou povinnost visová mezi státy evropskými, až na Rusko a Turecko, neexistovala.

V rozhárané době poválečné povinnost ta byla však všude znovu zavedena. Státy tím způsobem se snažily podržeti kontrolu nad přijíždějícími cizinci, omezovati tak přístup na své území nevítaných živlů, jichž cesta mohla by ohroziti zájmy bezpečnosti státu, zdravotní situaci téhož atd. Konečně povinnost udělení úředního povolení (visa) měla za účel chrániti trh práce toho kterého státu a v neposlední řadě přinášela pokladnám státním značný důchod. S měrou však, jak se Evropa konsolidovala, vzájemný hospodářský styk států si vynutil průlom do tohoto omezení volného pohybu. Tak vidíme některé státy, jak ve snaze přiblížiti se k předválečným poměrům zrušují visa buď úplně neb zatím alespoň částečně. Polsko hlavně z ohledu na svou zeměpisnou polohu povinnost visovou dosud nezrušilo se žádným státem. Československo ji, pokud mi známo, zrušilo s těmito státy: s Francií (včetně Alžíru a Maroka), Portugalskem, Holandskem, (jen pokud jde o visa průjezdní), Lucemburskem, Švýcarskem, Rakouskem, Německem, Gdanskem Finskem a Jugoslavií. *Ve styku Polska s Československem* byly vzájemně sjednány tyto poplatky za visa: Za visum vstupní Kč. 70.— za visum trvale vstupní na 3 měsíce pro obchodníky a průmyslníky Kč. 140.—, za průjezdní— visum směrem tam i zpět Kč. 20.

Agenda vystavování cestovních pasů občanům polským je uložena (starostvům, resp. Komisarjatům Rządu), k těmto úřadům musí se obraceti občané čsl. usedlí v Polsku, o udělení práva pobytu, po případě chtějí-li odejeti z Polska o výjezdní visum, chce-li se čsl. občan do Polska vrátit, může žádat současně o visum zpáteční. Příslušníci polští, usedlí v ČSR., opatřují si své pasové záležitosti u těchto Polských kunsulátů: Sídlí-li v Čechách — v Praze jestli na Moravě a ve Slezku, pak v Mor. Ostravě, pak-li na Slovensku — v Bratislavě a konečně ve východním Slovensku v Košicích a v Podkarpatské Rusi v Užhorodě. Tyto úřady udělují také visa čsl. příslušníkům hodlajícím odjeti do Polska neb Polskem projížděti.

Pro vykonávání popsané výše činnosti t. j. vystavováni pasů čsl. příslušníkům a udělování vis všeho druhu občanům polským byly zřízeny na území Polska čsl. zastupitelskć úřady ve Varšavě, Lvově, Krakově, Poznani a v Katovicích.

F. Bský.

Z DOMOVA I CIZINY.

Na pobřeží Tichého Oceánu v Chile ztroskotal za velké bouře parník Angamos. 300 osob utonulo.

V Sofii byl zastřelen macedonský revolucionář generál Protogerov a jeho pobočník. Vrahové uprchli.

V neděli 8. t. m navštívil brněnskou výstavu soudobé kultury miliontý návštěvník. Byl bohatě obdarován.

Belgický bankéř Loewenstein, nejbohatší muž v Berlině, vypadl při letu z Londýna do Belgie ze svého letadla do moře a utopil se.

Veliká vedra po celém světě způsobila mnoho případu úpalu. Jen ve Spojených Státech zemřelo úpalem 207 lidí.

Ruský ledoborec Krasin zachránil většinu trosečníků z výpravy generála Nobile na severní pol. Dosud se pátrá po skupině Alessandriho a po slavném polárním badateli Amundsenovi, který zmizel se svým letadlem, když letěl trosečníkům na pomoc. Švédský učenec Malbgren zahynul, když byl opuštěn svými italskými druhy. Celý evropský tisk je proti Nobilemu rozhořčen, že svou výpravu organisoval lehkomyslně a způsobil zkázu mnoha vynikajících badatelů.

KOLIK BYLO ČESKOSLOVENSKÝCH LEGIONÁŘŮ?

V těchto dnech, kdy se konal manifestační sjezd legionářský, je dobře vzpomenouti, kolik legionářů se zúčastnilo bojů za naše osvobození. V Rusku vstoupilo v roce 1914 do čs. armády 1399 dobrovolců, 794 v roce 1915, 6731 v roce 1916, 32.801 v roce 1917 a roku 1918 do 28. října 30.269. To jest celkem 71.994, z čehož bylo transportováno do Francie 1669 dobrovolníků. V Italii přihlásilo se do samostatné čs. armády celkem 17.850 dobrovolníků a ve Francii v roce 1917 přihlásilo se 2121, kdežto 5275 v roce 1918; celkem tedy 7396 dobrovolníků. Na všech třech bojištích bojovalo do 28. října 1918 tedy 97.140 leginářů. Do konce roku 1918 přihlásilo se ještě tolik dobrovolníků, že 1. ledna 1919 bylo legionářů celkem 107.017.

MEZINÁRODNÍ SMLOUVY ČESKOSLOVENSKA.

V prvním desítiletí svého trvání musela Československá republika především upravit svůj

poměr k ostatním státům, zejména evropským. Musela ujednat a podepsat řadu mezinárodních smluv rázu politického a hospodářského. Celkem za uplynulých deset let ujednalo a uzavřelo Československo 285 mezinárodních smluv, z toho 71 obchodních, 43 finančních, 48 právních, 25 dopravních 20 politických, 16 kulturních 11 mírových, 7 sociálních, 5 zdravotních, 5 poštovních, 3 hospodářské a 2 konsulární. Smírčí smlouvy uzavřelo Československo s Polskem, Německem, Rakouskem, Švédskem a Dánskem, smlouvy spojenecké s Jugoslavií, Rumunskem a Francií, s níž kromě toho má smlouvu garanční. Dále uzavřena smlouva o srdečné spolupráci s Italií a přátelská smlouva s Tureckem. Zvlášť veliký význam má pro Československo členství ve Společnosti Národů, v níž je sdruženo celkem 55 států s 1.451 miliony obyvatel.

Národní hoshodárství.

O POJIŠTĚNÍ NA ŽIVOT.

Každý moudrý hospodář neb otec rodiny, má-li klidně hleděti budoucnosti vstříc, pojistí svoje nemovitosti proti ohni, svoji úrodu proti krupobití a t. p. Nelituje obětovati na to jisté částky, které se mu více nevrátí, jestliže zhoubný živel jej ušetřil, budovy stojí neporušené a úroda šťastně sklizena. Pouze lhostejný, zpozdilý člověk nedbá této opatrnosti, takže stát sám před válkou, i po ní byl nucen zavésti pojištění povinné (przymusowe), aby v případě katastrofy, kdy shoří na příklad celá vesnice, ztráta byla aspoň částečně uhražena a k novému vybudování pomoženo.

Každý kulturní člověk chápe plně význam takového pojištění a každý kulturní národ přivádí tuto ideu k nejvyšší dokonalosti a užitečnosti. Jako moudrého otce netřeba nutiti, aby dal svojim dítkám přiměřené vzdělání, tak i moudrému hospodáři není zapotřebí připomínati, aby pojistil svoje reality, a t. p.

Neméně důležitým jest pojištění sebe, neb svých dítek proti katastrofě, která žádného z nás neušetří-smrti, proti předčasné ztrátě živitele neb neschopnosti k práci. Na tuto povinnost doposud neobrátili jsme náležitého zřetele. Arciže přičinlivý, zámožný a zdravý otec rodiny si pomyslí: „Nejlépe zaopatřím svoje dítky, když pilností a přičinlivostí nastřádám pro ně co nejvíce jmění". To jest arciť poněkud pravda. Avšak jak často osud udělá nám přes naše plány čáru a jak často osvědčuje se staré přísloví: Člověk míní-Pán Bůh mění" aneb slova písně: „Neříkej mám rámě silné, bohatství a dílo pilné. Vše to mizí jako sen". V klidném čase před osudnou válkou mnozí naši krajané byli pamětliví těchto věcí a pojistili se na dožití neb pro případ úmrtí. Zhoubná válka však zničila tyto plány a skoro veškeré obnosy splacené pojišťovnám přišly nazmar. Příčinou toho nebyla ani tak válka, jako změna režimu ve státě, pod jehož vládou jsme se nacházeli, t. j. zrušení soukromého vlastnictví vládou Sovětů.

Není divu, že tato ztráta podryla důvěru k takovýmto ústavům pojištovacím. Každé neštěstí má býti pro nás poučením a výstrahou. Tak i nyní máme se obrátiti ku společnostem mezinárodním, které i při nejsložitějších zápletkách politických neochvějně mohou plniti závazky vůči svým klientům.

Nejlépe by bylo, kdyby naše organisace ujaly se té akce, aby se vyhnulo zbytečnému zprostředkování různých agentů, nepožívajících pražádné důvěry. Bylo by žádoucno, by naše čtenářstvo v příštím čísle vyjádřilo v té věci svoje mínění.

J. V.

ITALSKÁ AKC. SPOLEČNOST

Riunione Adriatica di Sicurtá

ADRIJSKÁ POJIŠŤOVACÍ SPOLEČNOST v TERSTU
založena r. 1838

Provozuje pojištění životní, úrazové, povinného ručení, proti požárním škodám a proti škodám krádeže vloupáním.

Záruční prostředky spol. **ital. lir 530,000,000.**—
Uzavírá životní pojištění za zvláště výhodných podmínek
Ředitelství společnosti: ve Lvově — ulica 3 maja 12, ve Varšavě — ulica Marszalkowska 124

Ředitelem ve Varšavě je: Inž. Bedřich Beneš.
Inspektorát pro Volyň: Równe, ulica 3-go maja 234

Za závazky v Polsku ručí společnost nejenom svým jměním v Polsku, nýbrž svým celým jměním. (Monitor Polski č. 194 z 26. VIII. 1926)
Ke koncernu „Riunione Adriatica di Sicurtá" patří pojišťovací společnost „Piast" akc. spol. ve Varšavě.

Žatec, dne 13 července 1928. V uplynulém týdnu docíleny byly jen nevalné obraty, přes to, že na trhu chmele jest značný zájem o *žatecké* zboží poslední sklizně. Poptávka převyšuje nabídku a kupující přizpůsobují se zvýšeným požadkům vlastníků skrovných zásob jen velmi liknavě. Ceny pozvolna stoupají a platí se dnes *Kč 1676 — až 1900—za 50 kg* kromě daně z obratu. Počasí pro vzrůst chmele jest krajně nepříznivé, chmele trpí dlouho trvajícími vedry a suchem Chmele v polohách chudých na spodní vláhu a pak lehkých půdách a veškeré prvé řezy počínají žloutnouti. vegetace jejich se zastavuje, vyvinutější chmele nasazují osýpku, která schne a opadává. Vydatné deště v nejblžších dnech jsou nanejvýše žádoucí. V příštím týdnu dokončí věstník Českého odboru Jednoty chmelařské v Žatci časopis „Český Chmelař“ číslem 26. svůj prvý ročník. Odběratelé se vyzývají, aby obnovením předplatného buď u kolportera, nebo přímo u zmíněné Jednoty zajistilí si nerušené zasílání 2. ročníku, jehož prvé číslo vyjde počátkem srpna t.r. Výše předplatného jest nezměněna. Český odbor Jednoty chmelařské v Žatci.

CHMEL.

Žatec, dne 6. července 1928. Tendence tržní nezměněná, denní obraty činí 20 až 50 centů á 50 kg, poptávka jest převážně po chmeli střední kvality. Dnes za klidného smýšlení docilovány ceny v rámci *Kč 1.600—až 1.750—za 50 kg*, kromě daně z obratu. Veřejná známkovna chmele v Žatci, ověřila do dnes asi 164.300 centů á 50 kg btto žateckého chmele sklizně 1927. K naší poslední zprávě o stavu vzrůstu chmele dlužno sděliti, že v důsledku horka a suchého počasí trpí znatelně prvé řezy, ztrácejíce na své bujnosti a svěžesti. Prvé řezy chmele byly nejranější v oblasti, tudíž doposud i nejlepší ve vzrůstu, ale počínají chřadnouti nedostatkem vody. Český odbor Jednoty chmelařské v Žatci.

BESEDY „BUDITELE“

ŠUMAŘŮV SKON.

(Stará balada.)

Umíral šumař, vůdce své bandy,
v hospodě horské. tulák to z Čech.
U lože staří druzi mu stáli,
bolem se tajil v každém z nich dech.

Poslední s tíží pronáší přání:
Přátelé drazí, černou až prst
na rakev začnou mi házet
i vy též země přidejte hrst!
Slzy své, vzdechy zatajte v sobě;
tuláka pouze kladete v zem!
Smuteční písně pošlete k čertu!
Nástroj svůj každý zato však vem,
z písní všech, co jsme hrávali světem.
bujné jen pusťte nad hrobem v rej.
V onen svět chci jen vesele kráčet;
za lásku tu Bůh štěstí vám dej . . . !
V italské vísce zvonějí hrany.
K šumaře rovu tísní se lid,
nad mrtvým farář modlí se tiše.
Ve tvářích hudců řek bys, že klid.

Sotva však hroudy na rakev padly—
šumaři začli pojednou hrát;
klarinet zavýsk radostným křikem,
z trubky zas jásot počal se drát,
basa pak sešlá, kantor jak starý,
všecko to v ladný pojila zvuk . . .

Trne vše kolem bázní a hrůzou.
Nečekal nikdo na místě muk
veselé písně . . . Z hrobu, slyš. ticha
jak by to zpíval dukátů hlas!
Vidí lid, hudcům, kteří tu hráli,
slzí že kanou křišťály s řas . . .

Zrozena z lásky každá jak padá
mění se v zlata ryzího kus . . .
Chuďasi byli, dali co měli:
slzy a písní veselých klus!

Doma pak v Čechách trojice hudců
nesla dál radost do našich niv . . .
Měli však za to hladu a bídy!
Někdo z nich ještě dosud je živ?

A. Pokorný.

O SMRTI HUSOVĚ.

V těchto dnech vyšel péčí dra F. M. Bartošl a nákladem O. Lipse, Praha-Nusle, nejstarší životopis Husův, který napsal kněz Jiří Heremita, farář ze Stříbra, zemřevší roku 1521. Uvádíme závěrečné líčení smrti Husovy. Red.

A když bylo v sobotu téhož léta 1415, den šestý června (?) měsíce, vyvedli sou jej z žaláře od bosákův a privedli sou ho ke kostelu velikému toho města, kdežto všecka říše proti němu se byla sešla a tu s ním v sínci čekali, až i mši kostela odsloužili, nebo ho ve mše do kostela vésti nechtěli, aby sobě jim duchovenstvi neposkvrnili. A když bylo po mšech, uvedli ho do kostela před ten zbor. . . a tu jsou čtli mu všecky viny proti němu smyšlené a křivými svědky dovozované, kterýchž ani jmenovali, ani vystavovali. Proti nimžto chtěje odpovídat, mluviti jsou mu nedopustili, říkajíce: „Mlč nyní, potom budeš odpovídat spolu ke všem žalobám“. A Mistr Jan odpovídaje, řekl: „I kterak mám spolu ke všem odpovídati, poněvadž nemohu všeho spolu pamatovat? „A když počal mluvit,

vokřikl ho jeden kardinál florentský, řka: „Mlčiž již, však jsme tě již dosti slyšeli!" I přikázal biřicům duchovním, kteříž okolo Mistra Jana stáli a řka: „Přikažtež jemu, ať mlčí!"... Kdo jest kdy slýchal takovou spravedlnost soudcí, aby oni obžalovanému mluvit nedopustili a nepřítomnými svědky odsoudili, jakož jest učinil tento zbor?

A když soud pak ty všecky viny proti Mistru dočtli, tehdy poklekl na svá kolena, modle se k Pánu Bohu za všecky své nepřátele. Oni pak to slyšíce, tomu sou se posmívali... A potom hned jsou ho proti rozumu i proti víře kněžské zbavovali, odjímajíce jemu to, čeho ani Pán Kristus Jidášovi zrádci neodnímal... Oblekli ho v mešné roucho, jako by měl mši sloužit. A napomínali ho ti biskupové, aby se ještě odpřisáhl bludův a odvolal, kteréž sú jemu připisovali skrze falešné svědky. A on povstav, vstoupil jest na ten stůl, před nímž oblácel se, i obrátiv se k množství lidu, žalostivě a s pláčem k nim vetce:

„Hle, tito biskupové napomínají mne k tomu, abych se bludův odpřisáhl a jich odvolal. Nesmim toho učiniti, abych nebyl lhářem učiněn před tváří boží, přiznávaje se k těm bluduom, jichžto sem nikdy nedržel ani kázal. A také proto, abych tam velkého množství nezavedl, jemuž sem upřímně kázal, i také jiných, kteříž slovo Páně upřímně z víry káží, nepohoršil".

A když to pověděl, ti biskupové a jiní z toho zboru řekli sú: „Již vidíme, že zatvrzen jest v své zlosti a neústupný v svém kacířství". I rozkázali mu dolův s toho stolu sstúpit, na němž tu řeč mluvil. A odnímajíce od něho kalich Páně, rouhajíce se zlobivostí svou... porušivše jemu pleš, řekli jsou: „Již tento svatý zbor konstantský Mistra Jana Husi s kněžství ssazuje a již nemá nad ním katolická církev co více činiti, ale již ho světské moci poroučí". A vstavujíce naň papírovou rouhavou korunu, na níž tři čerti byli namalováni a nápis viny jeho vůkol ní byl jest napsán: „Hle, tento jest arcikacíř". A byla jest to koruna vokrúhlá a, zvejší bezmála na loket. A než mu ji vstavili na hlavu, řekli jsou: „Poroučíme duši tvou ďáblům". A on s pláčem odpověděl: „A já ji poroučím nejdobrotivějšímu Pánu Ježíši Kristu, stvořiteli a vykupiteli svému".

... Tehdy, když sou ho z toho kostela na smrt vedli, po té cesté jda, napomínal ty, jež okolo něho šli, aby nepomněli, by on pro bludy, jimiž křivě a falešně nařčen jest skrze svědky, své úhlavní nepřátele, „poněvadž žádal sem lepšího naučení z Písma svatého a to mi nebylo až do tohoto času ukázáno". A když přivedli ho na nějakú louku mezi městské zahrady, klekl na svá kolena ruce spjav a oči své vzhůru k nebi dzvihl, modlil se... Potom pak sú sukni jeho černou svlékli a v košili jej k jakémus tlustému prknu rukama opak dobře na šesti místech řetězy přivázali, vbivše v zemi to prkno... A obkladše jej votýpkami, slámu proměšujíce až do hrdla i zapálili jsou. . . . A Mistr Jan modle se i za nepřátely, hlasem velikým zazpíval ono obecné; „Kriste, synu Boha živého, smiluj se nade mnou!" A třetí když zpíval; „Jenž si se narodil z Marie Panny" a oheň mu se v tvář vrazil. A on umlkl, sám v sobě modle se, duši svú jest pustil. A oni ostatek těla dopalovali sú — Hlavu nalezše, kyjem ji rozvrátili a srdce jeho na žerď vtekše, i šaty jeho spolu spálili jsú a potom ten prach od řeky Rénu vsuli jsú . . .

V PARNOU NEDĚLI ČERVENCOVOU.

Bylo to někde v pražském Podskalí — totiž v tom starém, roztomilém Podskalí, dokud ještě stálo nedotčeno ruchem asanačním a dokud vonělo na jaře vlhkou korou a později kořenitou pryskyřicí, že se nozdry osvěžující té líbezné vůně nemohly dosyta nadýchati — tam tedy to bylo. Kdesi v malém domku o nízkém patře, a v neděli po obědě to bylo, vlastně už hezky odpoledne, bezmála se schylovalo k svačině. Aspoň z malé kuchyňky již zaváněla káva — a ta v neděli voněla docela jinak než ve všední den.

Právě se mistr Maňourek vzchopil se své pohovky, na které vždy v neděli po obědě vyspával několik poctivých veršů — ve všední den si toho přepychu dopřáti nemohl. Tu byla práce. Mistr Maňourek byl členem počestného cechu krejčovského, jak hlásala jeho tabulka dole vedle vrat: Fr. Maňourek, vojenský a civilní krejčí. (Musíme tu poznamenati, že vojenské práce mnoho neměl, a vlastně žádnou. Tabulka pocházela ještě z počátků jeho živnosti, když se před lety udělal pro sebe kdesi na Karlově náměstí. Potom šel dál a níže, až se usadil v Podskalí. Ani na Karlově náměstí nechodili k němu oficíři. Hlavně tam přešíval nižším pánům šeržantům komisní uniformy na sváteční parádu. Ani ti ho pak nemohli najít, když jim povědomá tabulka zmizela s očí. A v Podskalí samém žádného vojska nebylo. Mistr Maňourek však by slůvko „vojenský" na svém štítě za nic na světě nebyl vymazal. Značilo ť odjakživa vyšší stupeň umění krejčovského, a na tom si Maňourek zakládal).

Teď vstoupila paní Maňourková z kuchyně do světnice (pro šálky na kávu), a mistr narovnávaje se na pohovce do sedu, až mu v kříži praskalo, pronesl k choti poněkud nevrle:

„Víš, matko, pěkný nébl (mébl) to je, takovédlenc kanape, ale já se na tom zatrápeném vixlajvantě dycky přinastudím, a čím větší horka, tím hůře. Potím se jako blázen a mám košili na hřbetě jak ledovou".

„Protože si nedáš poradit, tatíku. Pořádej ti říkám, abysi spal ve šlóchroku, dyž už nemáme dývan štofovej. Je von to s tebou kříž. Malé dítě by poslechlo".

„No, matko", odbroukl Maňourek, „v tomlenc horku ještě se mám zavinovat do vlny"?

„Ale tak si pod sebou rozestři aspoň můj starej tuplšál"!

A tím byla paní Maňourková se svým pokáráním hotova. Neboť mistrova stížnost na studené vixlajvantové kanape se opakovala, kdykoli na ně ulehl, a to bylo každé neděle.

Pravdu měl otec Maňourek. Ty pohovky potažené voskovaným plátnem, které pro svou láci přišly tak před šedesáti lety do módy, měly několik nepříjemných stránek, z nichž hlavní byla studenost, na kterou si mistr naříkal, a stejně nemilé bylo, že se člověk odpočívající na ten povlak přilepil. A třeba když jen chvíli na takovém méblu poseděl. Tělesné teplo — zvlášť u lidí tělnatějších a rozložitějších — účinkovalo na voskový nátěr nepříznivě. Někdy na takovém kanapi zůstalo lpěti kus nohavic nebo ženské toalety — a to nejčastěji. Byly z toho všelijaké mrzutosti. Zatím arci dávno ty voskované pohovky vzaly za své. Buď sešly věkem k nepotřebě, anebo taky leckterou a velmi z fasóny vypadlou najdete ještě leckde na pražských půdách — jejich někdejších majetníků se již nikdo nedopátrá.

Maňourek vida, že soucitnější účasti v choti nevzbudí, rozpažil ruce a prohnul, se až mu v kříži zalupalo, a načal docela z jiného, čím se sám již od oběda zaměstnával a co jen po čas jeho dřímoty bylo přerušeno.

„Povídám, matko, co pak říkáš našemu Theobaldovi"?

Theobald byl Maňourkův tovaryš, který již několik let u něho pracoval.

A když na něm utkvěl tázavý pohled paní mistrové, odpověděl:

„Všimla sis, že dnes pojedl z husy jen stehýnko a jen půl knedlíku"?

Kdyby se byl mistr v tu chvíli podíval do tváře své choti, byl by snad postřehl, jak porozuměla jeho otázce. Ale Maňourkovo poslední slovo se utopilo v nehorázném zívnutí, při čemž obě oči přimhouřil. Tak tedy nepocítil, kterak se svou otázkou přišel jak na zavolanou

„Taky jsem koukala, taky", odpovídala panička, „a právě jsem pekla husu, že dnes má svátek, a byla jako májová — —"

„Jako dort"! mlaskl mistr. „A přece nebyla žádná mrzutost, aby ňák trucoval. A díval se do talíře jako nesvůj. A jen tak hubu utřel, vypách z domu, prý do Šárky — to povídal už včera. Nevíš ty nic, co mu asi hlavou rejdí"?

Panička se dívala velmi pozorně na muže, na chvilku pomlčela a potom pronesla:

„No esli vy dva jste spolu nic neměli, tedy bych nevěděla. Leda že by se mu v hlavě motala nějaká holka. Leta na to má".

Mistr našpicoval obě uši do kuchyně a zvolal:

„Hrome, něco ti tam kypí"...

„Šmarjájozef! Mlíko!"

A rázem skočila do kuchyně, odsouvla hrneček s kola a již zase byla ve světnici.

„No má úcta"! zvolal mistr. „V tomhle vedru eště spálené mlíko na plotně!"

„Nic se mu nestalo — chytila jsem to včas", chlácholila panička.

„Tak ty povídáš holka, matko?" pokračoval mistr v přerušeném hovoru. Abych ti řekl, to bych neviděl tuze rád. Theobald je chlapec šikovná, dobře se mi hodí do práce, je zdrženlivej, nenaléhá pořád na větší mzdu a vůbec mi hoví. Ale jak ty povídáš holka, nejenom že z toho kouká roztržitost, ale taky by mně moh odejít a dělat se pro sebe. A to bych zrovna rád neviděl, aby se mi tu pak někde na krtán usadil. Podskalí nejsou žádné Příkopy, milá matko."

„To bych řekla", přisvědčila panička. „Ale co dyby mu byla vlezla do hlavy některá z našich dvou holek?"

„Jo kdepak sou naše holky?" rozpomenul se náhle mistr.

„Kde jsou? No počítám, že už teď taky někde v Šárce, na Floriánce. Dyž Theobald povídal, že půjde do Šárky, ušklíbly se obě mlsně a Fanča mi pak v kuchyní povídá: To bysme taky chtěly do Šárky. A tak já řku: No děte si do Šárky. Ale slušně se chovejte a včas buďte doma. A tos měl vidět, jak Theobald vyrostl, dyž slyšel, že jdou holky taky do Šárky."

„A tak ty myslíš, matko, že by jako Theobald smejšlel na některou z našich?"

„Abych ti to just akorát mohla odpřisáhnout, to nemůžu, tatíku, ale nebylo by v tom nic podivného. Holky jsou k světu, vychování mají, no a na vdavky by byly obě. Hlavně jsou mistra krejčího, a to je něco. Ať jednu nebo druhou, špatně by Theobald nepochodil". A na kerou by on tak Theobald merčil, co myslíš matko?"

„Počkej, přinesu kafe".

Panička vyběhla do kuchyně, bylo slyšet, jak slévá a přilévá, a za chvilku se přitasila se dvěma notnými šálky kávy a makovou buchtou na tácku. Postavila šálek před mistra, přisouvla mu buchtu.

„Ukroj si. Z téhle strany je víc máku — to ty rád. Cukr máš v kafi. — Jako kerou? Abych ti pravdu řekla, to nemůžu. Mně se Theobald nevyzpovídal — snad se bojí, že by netrefil, a holka taky musí dělat chvilku drahotu, ať ta nebo ta — —"

„No, kór velký drahoty, to bych neradil, matko. Holek je!"...

„Jo, tatíku, ale jakejch! Mistrova dcera!"

„No, dobrá A tys nic nepozorovala?"

„No esli mě tak všecko nemejlí, tatíku, soudila bych na Fanču. Slyšela jsem jednou, jak jí povídal: Fanynko, vy jste jako křen, A tak ti mu při tom v koutku huby zahrálo."

„No stakra, matko, to by se tedy podobalo. Věř mi, vidíš-li v tom dobře, dám si večer o sklenici víc. Nic neříkej, nic neuháněj, dělej, jako bys nic neviděla. Až se ochladí, zajdeme si navečer k Hejdukovům."

„Ale to je dobře, starej. Řekla sem holkám, kdyby přišly k zamčeným dveřím, že nás najdou u Hejduků. Jako by mi to byl Pámbů vnukl." —

Manželé Maňourkovi dosrkali kávu, dojedli makovou buchtu, a potom pomalounku shledávali nedělní šaty na vycházku. Sice ještě bylo horko, když se vybrali do zahradní podskalské hospody u Hejduků, ale tam je pod stromy uvítal milý chládek. A pak někdy o deváté se přihrnuly obě dcery mistrovy a za nimi — pan Theobald.

„A tohle je náhoda"! zvolala pani Maňourková. „Kdepak ste se sešli?"

„No to ti byla náhoda, mami", volala mladší Fanča. „Jdeme na Floriánku — a tam ti potkáme pana Theobalda Kde bychom se ho tam byly nadály. Tak tedy jsme trochu tančili a hráli na fanty — víš, byli tam taky Švejcarovi, a pak šel pan Theobald s námi, aby se nám nic nestalo."

„A to jste hodný, Theobald", povídal mistr Maňourek. „No tak si sedněte. Kam chcete — tadyhle vedle mne, nebo vedle Maryny, nebo třeba vedle Fanči — místa je všady dost — —"

A pan Theobald si sedl vedle Fanči.

Matka Maňourková utírala ukazováčkem levice okraj své sklenice a než ji zdvihla na napiti, podívala se významně na mistra.

„No tak jo!" povídal mistr někam jako do povětří, k nějaké nadpozemské bytosti nebo komusi u pátého stolu, a taky zdvihl sklenici a zhluboka se napil.

Bylo nedaleko půlnoci, když mistr Maňourek platil řad za rodinu i za Theobalda, a přitom povídal:

„Což ono by se to sedělo, milej Thobald, třeba do rána v tom vedru, ale zejtra zas máme šití — aby nám prsty hrály . . ."

A brzy potom se v zahradě u Hejduků setmělo. Podskali chodilo spat mnohem dřív než všecka ostatní Praha. Ba, podskalští plavci už dávno spali — podskalští plavci začínávali rachotit (pracovat) již o čtvrté ranní.

NOVINY V ČESKOSLOVENSKU.

Ve vývoji českého národního politického i kulturního života hrál tisk vždy vynikající úlohu. Stejně v minulém století v boji o národní obrození jako po světové válce pro konsolidaci osvobozeného národa a státu vykonal plně svůj těžký úkol. Jak vypadá československý tisk dnes?

R. 1927 vycházelo v Československu 1.151 listů politických, z toho českých a slovenských 632, německých 345, maďarských 44, ruských a ukrajinských 12, polských 7. Kromě toho 98 listů komunistických a 13 židovských. Zodpovědných redaktorů bylo 851, z čehož připadalo na český tisk 500, na německý 211, na maďarský 40, na ruský a ukrajinský 9, na polský 7, na komunistický 71 a na židovský tisk 13 zodpovědných redaktorů. Mezi zodpovědnými redaktory bylo 213 novinářů z povolání, 259 úředníků, 43 učitelů, 16 profesorů, 109 dělníků, 112 řemeslníků, 19 kněží, 16 advokátů, 11 rolníků atd.

Konfiskací bylo 1.674, z toho v českém tisku 367, v německém 173, v maďarském 71, v ruském a ukrajinském 7, v polském 2, v komunistickém a židovském 1.144. Censoři museli přečíst denně 6.000 stran tisku.

Dětský koutek

KOCOUREK KOTEK.

Náš mlsný kocourek, to vám je špás,
na ptactvo na myši je jako ras.
Celý den v stodůlce myšičky lapá,
chytí-li vrabečka, chutě ho spapá.

Vidí-li na sýpce běhati myšku,
honem si očkama vyměří výšku,
trochu se přikrčí, natáhne bradku.
hop! a již odnáší myšku jak babku.

Náš Kotek čistotný jak pán si žije,
hubinku dvacetkrát za den si myje,
smetánku, slaninku tuze rád jídá,
však proto v komůrce nejraděj hlídá.

Vyjde-li na dvorek s koťaty kočka,
tatíček-kocourek na ně si počká,
projde se s rodinou okolo vrátek,
potom ji odvede domů nazpátek.

Někdy se na Kotka rozběhne Šotek,
k boji se naježí udatný Kotek,
rychle se otočí, na plůtek skočí,
naprská psíkovi plničké oči.

Jiří Rebl.

DĚTSKÉ ROZOUMKY.

Malá Helenka měla na letním bytě nejlepší zábavu — chytání rybiček v potoku, v němž se směla brouzdat, Když za chladného dne opět chtěla vyjít na lov, nepustila ji matka, že je voda studená a že by se nachladila. „Jaká škoda, mami, „praví Helenka," že jsi mně nevzala moje zimní vlněné punčochy. V těch bych se nenachladila."

Mireček rád poslouchal, když mu starší sestřička četla z „Babičky" Boženy Němcové, a litoval jen, že sám nemá babičku. Ale pomohl si a jednou povídá: „Víš co, maminko? Říkal jsem ti pořád jen maminko, teď ti budu říkat babičko."

Za letního večera dívá se Vladík s tetou na oblohu plnou hvězd. „Víš Vladíčku," poučuje jej teta," těm pánům, kteří pozorují hvězdy, říká se hvězdáři." — Na to Vladík: „Aha, a těm kteří pozorují měsíček, říká se měsíčkáři, pravda?

Malý Jiří kreslí jablíčko. „A nyní rozděl jablíčko na polovice, abys se mohl poděliti s chlapcem, který by k nám přišel na návštěvu," praví otec. Jiříček dělí jablíčko na větší a menší díl a otec mu to vytýká, proč neudělal oba díly stejné. „Ale tati, ten menší kousek bude přece pro toho druhého chlapce."

Z KRAJE

PO NÁVRATU Z ČESKOSLOVENSKA.

Vrátili jsme se z několikadenního zájezdu do Československa' na který jsme se těšili a který nás nijak nezklamal. V příštích číslech Buditele budeme míti příležitost obšírně popsati ty milé dny pobytu v Brně, v Praze a jinde. Ale jež dnes chceme poděkovati všem těm, kteří se osobně nám věnovali a tím ke zdaru zájezdu přispěli. Je to především p. prof. Kolaja v Brně, který byl naším průvodcem po Brně, po výstavě a po okolí, a pp red. Hejret a řid. Sejfert, kteří se této funkce se stejnou laskavostí ujali v Praze. Naše díky platí také p. řiditeli velkostatku Žabčice u Brna za jeho laskavý a poučný výklad hospodářských zařízení, hasičským organisacím, které se postaraly o dobré ubytování pro nás, p: řid. Švihovskému za jeho vřelá slova při loučení, a vůbec všem, kteří nám za našeho pobytu ve vlasti věnovali svou přízeň a svůj čas. Národní Radě děkujeme za slib, že se súčastní našich oslav šedesátiletého trvání českých kolonií na Volyni letos na podzim, i za dobrou radu, jež vyjadřuje přání nás všech, aby mezi Čechy na Volyni ustaly všechny nesrovnalosti a nastala přátelská shoda, nezbytná pro náš další vývoj. Očekáváme v tomnto směru od ní i účinné pomoci.

Za účastnníky zájezdu volyňských
Čechů do Československa:
Vladimír Meduna poslanec.

P. S. Nemohu se vyhnouti milé povinnosti poděkovati také všem členům zájezdu, který jsem vedl, za jejích chování, jež mně mou úlohu velmi usnadnilo. Nebylo závad, jimž je často tak těžko se vyhnouti při hromadných výpravách, což svědčí o smyslu všech účastníku pro úspěch celku. Za to jim upřímně děkuji.

Vladimír Meduna, poslanec.

Díkuvzdání.

Všem přátelům, příbuzným a známým z Lucka, a okolí, kteří se neobtěžovali doprovoditi našeho drahého otce a manžela

JAROSLAVA VLKA,

majitele ovocných školek na Lidovce u Lucka, k věčnému odpočinku na hřbitov v Boratíně, zvlášť pak p. kazeteli A. Balabánovi za dojemný výkon pohřebních obřadů a proslov jak v domu smutku tak i nad hrobem, rovněž obětavému pěveckému kroužku v Boratíně za krásný přednes tklivých pohřebních písní a vůbec všem, kteří jakýmkoliv způsobem nám svoji soustrast vyjádřili a k zmírnění našeho bolu přispěli, vzdáváme touto cestou

NEJSRDEČNĚJŠÍ DÍKY.

Manželka, dítky a zeť zesnulého.

MIMOŘÁDNÁ SCHŮZE MATICE.

Až dosud jsme obdrželi protest proti valné schůzi, návrh na svolání mimořádné valné schůze a program pro ni pouze od Kola Matice v Újezdcích, ačkoliv jsme na tuto akci upozornili jak v Buditeli tak i zvláštními dopisy. Přes to však jsme se rozhodli, že v nejbližší době svoláme mimořádnou valnou schůzi a to proto, aby se vysvětlila české veřejnosti všechna nedorozumění, jež byla podkladem škodlivé agitace, a aby byli odhaleni všichni tak zvaní „skuteční přátelé“ Matice, kteří se pokusili dosáhnouti v Matici rozhodujícího vlivu anebo úplně znemožniti její existenci. Aby tomuto neudržitelnému stavu byl učiněn konec, bude v nejbližší době svolána schůze výboru Matice, jež projedná situaci a určí čas a program mimořádné valné schůze.

Ústřední správa Matice.

ŽÁDEJTE!!

SEZNAMY: MOTORŮ NA ROPU PRO ÚČELE HOSPODÁŘSKE; NA STROJE HOSPODÁŘSKÉ, MLÝNSKÉ, A DO CIHELEN; NA PUMPY, AUTOMOBILY, SOUSTRUHY, VRAČKY, HOBLOVAČKY, PÁSY, DRÁTĚNÉ SÍTĚ A T. P.

OBCHODNÍ A TECHNICKÝ DŮM

„PILOT“

LVOV, UL. BATOREGO 4

ODBĚRATELŮM ČASOPISŮ.

Ve druhém čísle Buditele žádali jsme odběratele zahraničních časopisů, aby nám zaslali dlužné předplatné co nejdříve, abychom mohli svým závazkům vůči administracím novin dostáti. Bohužel musíme tuto žádost opakovat, poněvadž dosud nezaplatili nám všichni, kteří za první pololetí předplatné dluhují. Neradi bychom zasílali zvláštní upomínky, za něž bychom museli účtovat.

Při té příležitosti upozorňujeme, že předplatitelé týdeníku Rozkvět obdrží jej za celoroční předplatné 33 Kč. Kdo zaplatil původně hlášenou částku 40,80 Kč, tomu bude přeplatek vyúčtován na příští předplatné.

Účtárna Matice.

CO ČTE ČESKÁ VOLYŇ.

Tímto článkem chceme dáti našemu čtenářstvu stručný přehled, jak za posledních tří let pokročila na Volyni četba českých časopisů z Československa, objednávaných za pomoci České matice školské na Volyni. Začali jsme objednávku časopisů pro Kola Matice v 1925 roce. Jelikož zasílání peněz minulá leta bylo velice obtížné, Matice vzala na sebe úkol zprostředkovati objednávku časopisů a zásilku peněz za ně. Níže uvádíme počet jednotlivých časopisů, které se těší široké oblibě na Volyni. Do dnešního dne počet odběratelů dostoupl těchto cifer: Hvězda, list československých paní a dívek, 181 výtisků, Pražský Illustrovaný Zpravodaj—141 výt., Zemědělská Jednota—62 výtisků. Mládí, časopis pro školní dítky, 128 výtisků, Nový Lid, časopis výchovy nového člověka, 48 výtisků. Ruch, deník, stejného směru, 29 výtisků, Milotický Hospodář, jeden z nejpraktičnějších hospodářských měsíčníků, 37 výtisků, Vůdce Dorostu, výchovný měsíčník pro dopisovající mládež — 26 výtisků, Školské Reformy, měsíčník učitelský — 11 výtisků.

Následující časopisy za pomoci Matice se objednávají méně než v desíti výtiscích: Praktický Rádce, hospodářský zahradnický měsíčník, Národní Politika, deník, Národní Listy a Večerník „Národ", deník, Venkov, deník, Lidový, Deník, deník, Svoboda, deník, Narodní Osvobození, deník, List paní a dívek, týdeník Světozor, týdeník, Rozkvět, týdeník, Pestrý týden, týdeník, Humoristické Listy, týdeník, Švanda Dudák, dvoutýdeník, Naše Zahraniční, orgán Národní rady československé v Praze, Rádce-Český Rolník, měsíčník, Legie, orgán Nezávislé Jednoty Legionářské, a Česká Selka, dvoutýdeník.

Kromě těcho časopisů stále se objednávají knihy do knihoven i školní, takže s potěšením se může konstatovati, že na poli kulturním a osvětovém jest učiněn velký kus práce ku předu. Doufáme, že tento postup bude zachován na dále, čemuž nasvědčuje stále větší poptávka po českém časopise i knize.

Správní Výbor Matice.

Z Mirotína. Dne lo, června konala se v naší osadě slavnost zakončení školního roku. Náš šmytcový orchestr přednesl hudební kus, načež pan kazatel Sláma zdůraznil důležitost výchovy na základě textu z písma svatého. „Aby synovy naši byli jako štípkové zdárně rostoucí v mladosti své, a dcery naše jako úhelní kamenové, tesaní ku podobenství chrámu". Po té předneseno několik básní a poděkování jak rodičům tak i p. učiteli za jeho snahu a práci. Mnohé oko zkalilo se slzou při těchto projevech vděčnosti a lásky. Pak byl uspořádán bazar, v němž se prodávaly různé předměty zhotovené dětmi Při ukončení slavnosti poděkovala jedna žačka rodičům i všem přítomným za obětavost.

Podle zprávy jednatele J. Zajíčka a pokladníka J. Pujmana bylo vybráno na vstupném zl. 28.04, bazar vynesl 107.30 zl., celkem příjem 135.34 zl. Vydání činila 34.14 zl., takže zbyl čistý výtěžek 101. 19 zl. Z toho 51.19 zl. bylo odevzdáno místnímu kolu Matice a 50 zl. věnováno Ústředí Matice v Lucku.

Ze St. Teremna. Minulého měsíce vypukl v sousední ukrajinské vesnici Teremně požár. Při prudkém větru požár hrozil zachvátiti i zdejší obytná stavení a v tom případě byla by větší část osady lehla popelem. V pravý čas přispěchal dobrovolný hasičský sbor z české vsi St. Teremna a energicky se ujal hašení požáru. Také sbor z Nového Teremna přispěl mu ku pomoci a společným úsilím požár lokalisovaly. Oba sbory povstaly nedávno, teprve po válce, a již se několikrát osvědčily obětavou záchranou majetku, který vyrvaly zhoubnému živlu. V tom ohledu jsou naši spoluobčané Ukrajinci daleko za námi. Svých sborů téměř nemají a u požárů si počínají nečinně a lhostejně, často není ani možno přiměti hospodáře, aby dali koně k dovážení vody, dokud nezakročí policie. Když se organisátoři sboru obraceli k sousedům Ukrajincům o příspěvek na pořízení nářadí, byl skoro všude odbyti. Když však byla ves ohrožena, poslechli prostého hlasu lidskosti, nevzpomínali na odmítnutí příspěvku, nepočítali navděčnost a i uznání a konali svoji křesťanskou a občanskou povinnost. Práci čest.

Dne 28.V. sehrál kroužek ochotníků hru pod názvem „Čarodějka" čili „Láska tulákova". Provedení bylo dokonalé. Naše mládež věnuje se ochotně osvětové práci v oboru divadelním a též obecenstvo projevuje stále více porozumění pro snahy těchto obětavých pracovníků. Děj hry je dosti poučný a zvláště na menším divadle pro ochotníky těžký. Je zařazen do repertoáru schváleného starostvem a nebylo proto třeba o povolení k jeho provedení ani zvlášť žádati ani kus předložiti.

Přítel.

Kolo Č. M. Š. v Kupičově oznamuje, že při svatbě sl. Kučerové s panem Václavem Brázdou serbráno ve prospěch jmenovaného Kola Zl. 8.05 a při svatbě, p. Václava Kalivody se sl.

Kerdovou Zl. 7.55. Úhrnem Zl. 15.60. Výbor Kola dovoluje si tímto vzdáti všem dárcům srdečný dík.

Výbor Kola.

NÁRODNÍ POLITIKA O BUDITELI.

Naši v Polsku. Ve Varšavě (Mazowiecka 11), vychází čtrnáctideník „Buditel" jako list Čechoslováků v Polsku; redakce a administrace pro Volyň jest v Lucku, Jagiellońska 16. Dosud vyšla čtyři čísla s bohatým obsahem poučným a zábavným, tak že přijde vhod našim na Volyňi, ale rovněž těm v Československu, kdož chtějí se obeznámiti s poměry našich krajanů a s poměry v Polsku, zejména vývozcům. Ustřední správa matice na Volyni připravuje již nyní půdu pro zápis, dosazení nových českých učitelů na školách polsko-českých a otevíráním nových Matičních škol. Každá obdrží 50 procent státní výpomoci na vydržování své. Počet odborů (Kol) jest 50. Časopis „Buditel přinesl také přednášku volyňského rodáka, ředitele V. Švihovského v Praze, kterou proslovil do čsl. radia o Češích na Volyni

VÝSTAVA NA VOLYNI.

V Lucku bude od 1. do 7. září t. r. uspořádána všeobecná volyňská výstava zemědělsko živnostenská. Přípravné práce jsou již v plném proudu. Koncem května byly zřízeny organisační přípravné výbory výstavní v Dubně, Kostopoli, Lubomli, Rovném, Zdolbunově, Kovelu, Vladimíru a Horochově. Organisace výstavy účastní se horlivě také naši krajané.

VELETRHY VE LVOVĚ.

VIII. mezinárodní východní veletrhy ve Lvově budou letos trvati od 2. do 9. září. Loňskou výstavu obeslalo celkem 1500 firem. z toho 395 zahraničních, výstavu navštívilo 150.000 návštěvníků. Lvovské veletrhy se stále rozvíjejí. Propagační brožury a plakáty vydávají také v jazyku českém.

ČEŠI V LODŽI.

Evangelicko-reformovaný sbor v Lodži byl založen r. 1903. Čítá více než 600 duší, z nichž asi 95 procent jsou Češi a zbývající Poláci. Farářem sboru je vdp L. Zaunar, rodem Čech, který také koná služby Boží pro Čechy v jejich mateřštině a to každou neděli o půldesáté hod. dopoledne ve sborové modlitebně v ul. Radvanské č. 33. Čeští členové sboru jsou přistěhovalí ze Zelova. V čele staršovstva stojí p. J. Hájek, známý svou solidní firmou tkalcovského zboží. Stejně je znám svým vlasteneckým cítěním a podporou kulturních a náboženských podniků. Mladí lidé sdruženi jsou v „Pěveckém kroužku". Školní dítky shromážďují se v „Nedělní škole", kdežto se cvičí v českém čtení a zpěvu. O to má největší zásluhu pí Anna z Balounů Hájková ml.

Poněvadž dosavadní modlitebna nevyhovuje, bylo jednáno již před válkou o stavbě kostela. avšak teprve nyní přiblížila se tato myšlenka uskutečnění. Místo určené pro stavbu nalézá se na rohu ulic Radvanské a Žeromského v bezprostřední blízkosti městského parku. V neděli dne 17. června česko-polský evangelicko-reformovaný sbor slavil slavnost položení základního kamene pod budovu chrámu Páně. Radovali se toho dne nejen Češi z Lodže, ale i ze Zelova, kteří v hojném počtu zavítali na slavnost. Slavnost zahájena byla v modlitebně. Odtud shromáždění v průvodu duchovních přišlo na staveniště, vkusně dekorované. Průvod uvítán byl českým zpěvem místního pěveckého kroužku. Obřad posvěcení základního kamene vykonal slovem Božím a modlidbou superintendent evangelické reformované církve v Polsku. V. Semadeni z Varšavy. Pak následovali poklepy na kámen a pozdravy delegáta od konsistoře, p. vojevody lodžského, představitelů městské samosprávy, člena evangelické fakulty bohoslovecké, přítomných pp farářů, delegátů sborů atd. Zvláštní pozornost vzbudil pozdrav delegáta evangelických Čechů z Volyně p. V. Balouna, pronesený v jazyku českém. Že mu rozuměli i přítomní jiné národnosti svědčí to, že po skončení obřadů přistoupil k p. Balounovi p. generál Skierski a po-

ČESKÁ TOVÁRNA NA STROJE A ČERPADLA

„KAREL-ALEXANDR POŠEPNÝ—VARŠAVA"

maj. ING. KAREL-JOSEF POŠEPNÝ

Varšava — Maršalkovská tř. č. 17.

Doporučuje z vlastní výroby:

Moderní zařízení a rekonstrukce pivovarů a sladoven. Veškeré stroje, přístroje a technické potřeby pro tyto.

Soudobá zařízení pro stáčírny a sklepy. Stroje a přístroje pro nápojové a kvasné průmysly.

Sušárny a balny (presy) chmelové.

Presy a mačkadla na ovoce a jahody.

Čerpadla pro průmysl, rolnictví. Výzbroje studniční. Stříkačky zahradní, požární a **standartní hasičské.**

Rok založení 1872.

třásaje mu rukou pravil: „Tak vy jste z Volyně? Já jsem dobýval vaše města jako Rovno a jiná."

Slavnost se vydařila a účastníci v dobré náladě rozcházeli se do svých domů nebo k přátelům. Při odchodu měl každý příležitost zapsati se do „Zlaté knihy" sboru a věnovati dobrovolný příspěvek na stavbu chrámu. Dary na ten účel sbor s povděkem přijímá.

Čech.

KULTURNÍ STYKY POLSKO-ČESKOSLOVENSKE.

Počátkem července navštívila Polsko výprava 17 studentů košické obchodní akademie, kteří navštívili Krakov, pobyli od 1 do 3. července ve Varšavě a pak zajeli do Gdyně, aby přes Švédsko, Norsko a Německo se vrátili do Čech. Krátce po nich přijela skupina 20 řiditelů českých hospodářských škol, která studuje polské zemědělské školství. Navštívila mimo jiné Krakov, Lvov, Varšavu, dále má na programu Požnaň, Gdyni, Katovice i Chorzów.—Sletu polských dělnických tělocvičných spolků v Krakově ve dnech 29. června — 1. července súčastnila se skupina členů Dělnických tělocvičných jednot československých z Ostravska v počtu asi 250 osob. Čeští dělničtí borci vystoupili na veřejném cvičení i na akademii v prostných, cvičení na nářadí i v závodech sportovních a dobyli si nadšené pochvaly.—O výstavě soudobé kultury v Brně přinášejí polské listy stále častěji dopisy svých spolupracovníků, kteří výstavu navštívili. Dopisy jsou vesměs velmi nadšené a pochvalují jak bohatý obsah, tak i dobrou organisaci výstavy. Pohostinstvím, jehož se jim dostalo v Československu, byli polští hosté nejen plně uspokojeni, ale přímo radostně překvapeni. — Sjezdu slovanského hasičstva v Praze súčastnila se — kromě našich volyňských krajanů — také skupina asi 150 polských hasičů, kteří při té příležitosti seznámili se s vysokým stupněm hasičských organisací i techniky v Československu. Také oni píší o svém zájezdu s velkým uspokojením. — Do československých lázní jede letos velmi mnoho hostí z Polska. Československý konsulát ve Varšavě vystavuje denně okolo 200 vis na cesty do ČSR. Také několik ministrů bude se letos léčit v českých lázních, tak ministr práce Jurkiewicz, minister pozemkové reformy Staniewicz, ministr spravedlnosti Meysztowicz a ministr školství Świtalski.—Dne 19 července bude v Brně zahájem sjezd polsko-česko-slovenské tiskové dohody, jenž potrvá pědní a projedná otázky týkající se československého i polského tisku a jejich spolupráce. Polšt- novináři navštíví přité příležitosti brněnskou výstavu, Baťovy továrny, Luhačovice a patrně i Macochu a Sloupské jeskyně.

Sdělení. Československý vyslanec ve Varšavě dr Václaw Girsa navštívil koncem června čs zastupitelské úřady v baltských zemích, jež jsou mu podřízeny, načež nastoupil delší zdravotní dovolenou. Až do návratu zastupuje jej jako chargé d'affaires p. tajemník Lisický.

HÁDANKY.

V Louda.

Rozřešení hádanek otiskneme v příštím čísle Buditele.

Rozřešení z minulého čísla: 1.) Líska — liška. 2.) Petřín, Zakopane. 3.) Ob, sáh, obsah. 4.) Sto, ďolar, stodola.

Praktyczna nauka języka czeskiego.

Sestavil *prof. dr. Boh. Vydra.*

Mluvnice, rozmluvy, polsko-český slovníček a vzory. Knihu obdržíte za 3 zl. 50 gr. buď v kanceláři České Matice Školské v Lucku, Jagiellonska 16, nebo v administraci Buditele, Warszawa, Mazowiecka 11. Pro předplatitele Buditele 20 procent slevy.

Předplatné v Lucku
přijímá: Česká Matice Školská, Jagiellońska 16, šekový účet P. K. O. 80890.
Ve Varšavě:
Drukarnia „Rola" Jana Buriana, Mazowiecka 11, šekový účet P. K. O. 1704,
Ceny předplatného:
na půl roku zl. 5.20, na čtvrt roku zl. 2.80. Do ciziny: na půl roku zl. 7.—, na čtvrt roku zl. 3.75. Cena jednotlivého čísla je 50 gr.
Ceny oznámení:
Celá strana zl. 120.—, půl strany zl. 70.—, čtvrt strany zl. 40.—, osmina strany zl. 25.—, dvanáctina strany zl. 20.—, šestnáctina strany zl. 15.—. Při častějším inserování slevy.

Zodpovědný redaktor: **Josef Welk,** Łuck, Jagiellońska 16.
Vydavatel: Drukarnia „Rola", Jana Buriana, Warszawa, Mazowiecka 11.

OBCHOD STÁVÁ JIŽ 35 ROKŮ. SOLIDNÍ OBSLUHA!

SKLAD HOSPODÁŘSKÝCH STROJŮ, NÁŘADÍ A VEŠKERÝCH POTŘEB

ANTONÍN PROKŮPEK

v DUBNĚ

ul. Majora Matczyńskiego, čís. 20.

Levně a za výhodných podmínek prodávám veškeré

HOSPODÁŘSKÉ STROJE MOTORY A NÁŘADÍ,

zdejší i československé výroby, s úplnou tovární zárukou.

Ku jarní sezoně doporučuji můj bohatý sklad všech druhů nejlepších semen.

Největší slovanský galanterní obchod

J. DJANOVSKÝ

ROVNO, ul. 3. maje, čís. 61.

Bohatý výběr prádla, zboží trikotového, galanterního, cestovních oděvů a potřeb,

Jemná kosmetika všeho druhu.

STROJNICKO-MECHANICKÝ ZÁVOD

JAN VYLETĚL

v MIROHOŠTI u Dubna

Specielní výroba SUŠÁREN CHMELE a BUKOVNÍKŮ

Vyrábí a opravuje veškeré hospodářské stroje, elektromotory, parní stroje a t. d. se zárukou.

A. KOVAČIK

největší galanterní a koloniální obchod

v DUBNĚ, Rynek č. 14.

PRODEJ VODKY. Nejlepší obsluha.

Střediskem Čechů jest:

restaurace „Českého Klubu“

v ZDOLBUNOVĚ, ul. Fabryczna čís. 15.

česká kuchyně a výborné nápoje.

řid. Fr. Ludvik.

Umělecký závod fotografický

Vladimira Fr. KAŠPARA

v ZDOLBUNOVĚ, ul. Ostrogska 41.

Zhotovuje fotografie i zvětšování.

Pevné boty i střevíčky dostanete jen

v Zdolbunově u BŘEČKY

Závod založen r. 1884. ul. Handlová.

Vždy čerstvé nejlepší zboží levně prodává

Karel MAZÁNEK

Koloniální obchod

v ZDOLBUNOVĚ, ul. Kolejova č. 15.

ČESKÁ PEKÁRNA

JOSEF MAZÁNEK

v ZDOLBUNOVĚ, ul. Handlová č. 12.

Každodenně čerstvý chléb a bílé pečivo.

Restaurace u PROCHÁZKŮ

v ZDOLBUNOVĚ, ul. Narutowicza č. 6.

Dobré nápoje.

Chutné zákusky vlastní výroby.

Betonové tašky, skruže, pustáky a t. d. vyrábí z dobrého materiálu a levně prodává

JIŘÍ DOLEŽAL ZÁVOD BETONÁŘSKÝ

v ZDOLBUNOVĚ, ul. Fabryczna č. 6.

Prvotřídní krejčovský závod

Jindřich Ondř. KŘÍŽEK

v ZDOLBUNOVĚ, ul. Ostrogská č. 15.

Zhotovuje obleky vždy dle nejnovější módy.

Oznámení. Všem divadelním spolkům zdvořile oznamuji, že po několikaměsíční praxi v Československu, v oboru výroby paruk, dámského kadeřnictví a divadelního líčení, navrátil jsem se do **ZDOLBUNOVA** a doporučuji svůj závod další přízni.

PETR MORA, ul. Handlova č. 13., holič a kadeřník.

Parostrojní pivovar a sladovna

Václava ZEMANA

v LUCKU

nabízí svá chvalně známá piva

„SAKURA" 13%
„LEŽÁK" 12%
„PORTER" 17%
a Výčepné 11%

Vzorky zdarma. **Vzorná obsluha.**

PODNIK ZALOŽEN r. 1906

Účet v P. K. O. ve Varšavě 61.083.

Nejvýhodnější a nejlevnější pramen nákupu textilních výrobků pro PP. obchodníky jest u

Josefa Hájka

v ŁODZI, ul. Piotrkowska Nr. 82.
(telefon 32-40),

Prodej pouze ve velkém!!!

který Vám nabízí:

kanafasy, zefíry, sypkoviny, pepitu,
režnou prostěradlovou látku,
dámské a mužské prádlo,
ručníky,
koupelová prostěradla velká i malá,
mužské a dámské kapesníky,
kanafasové spodničky,
zástěry: kanafasové, modré—tištěné,
bílé alpagové.

Vše pouze v nejlepších jakostech.

Prodej pouze ve velkém!!!

Vzorná obsluha. **Vzorky zdarma**

HLEDÁM MÍSTO JAKO

STROJNÍK-MAŠINISTA

ve mlýně neb zámečnické dílně. Mám 17 let praxe, ve mlýnech, hlavně v Malíně. Dobrá vysvědčení po ruce. Adresa: Jan Žrout, Malín, p. Olyka.

NEJLEPŠÍ KAVÁRNA, CUKRÁRNA A PEKÁRNA

TOMÁŠ CHARVÁT

v ZDOLBUNOVĚ, ul. Kolejová č. 10,

zve krajany k návštěvě. Čistá a solidní obsluha.

ZDARMA VŠEM KRAJANŮM VE VOLYŇSKU

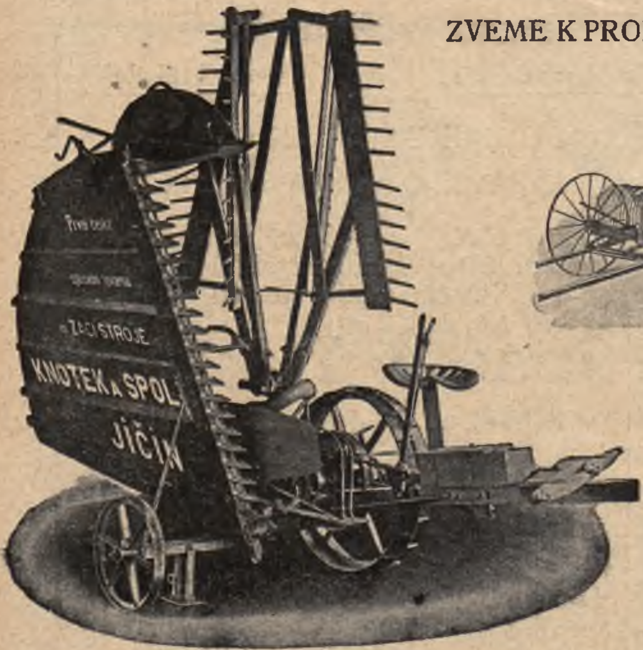
pošleme celý 1/4 ročník 1928—(13 čísel z I. čtvrtletí) krásného obrázkového týdeníku

ROZKVĚT

(hlubotiskem provedený, každé číslo s jinou barvotiskovou obálkou) s bohatým obsahem, mnoha sty obrázky, povídkami, romány, modou, hádankami atd. atd.
předplatí-li si „Rozkvět" na zbytek roku 1928 s poštovným do ciziny za 40.80 Kč (celý ročník stojí jinak do ciziny Kč 54.40) a dostanou pak také všechna čísla z II. čtvrtletí již vyšlá a dále po celý rok 1928. Lze platiti i na 2 lhůty.
Přihlaste se ihned, odebírajte krásný časopis z domoviny! Oddělte a odešlete:

„Rozkvět". obr. týdeník Praha II. Havlíčkovo nám. 18.
Posílejte mi za podmínek Vaší vyhlášky v „Buditeli" Váš obr. týdeník. Doplatek Kč 40.80 zaplatím najednou — na dvakrát.

PLNÁ ADRESA CO SE NEHODÍ, ŠKRTNĚTE.

ZVEME K PROHLÍDCE NAŠICH BOHATĚ ZÁSOBENÝCH VELIKÝCH TOVÁRNÍCH SKLADŮ.

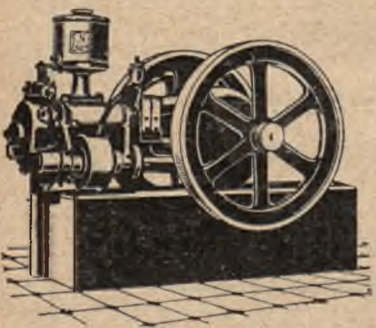
Telegramy: JOZEFSPOL, ZDOLBUNÓW,

TELEFON Čís. 17.

TOVÁRNÍ SKLADY

HOSPODÁŘSKÝCH A MLÝNSKÝCH STROJŮ

R. JOZEF a SPOL.,

ZDOLBUNÓW, na Wołyniu,

ULICE KOŚCIELNÁ, ČÍS. 4.

(Vlastní dům).

Jakožto GENERÁLNÍ ZÁSTUPCI nejstarších specielních československých továren, nabízíme a dodáváme s plnou tovární zárukou, levně a za výhodných platebních podmínek, ku dodání z našich velkých továrních skladů v Zdolbunově:

nejlepší originální hospodářské stroje a nářadí, chmelařské potřeby, jakož i motory a stroje pro mlýny.

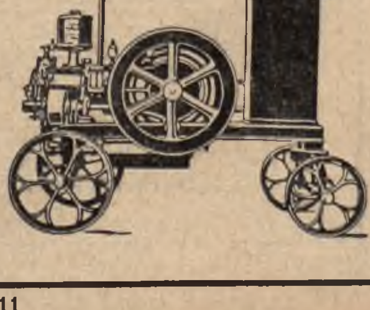
Doporučujeme také patentní české VYLUŠŤOVAČE JETELE (BUKOVNÍKY) nepoškozující semínko, lehko jdoucí a o veliké výkonnosti, pro pohon žentourový neb motorový.

Velikého, čistého a pohodlného výmlatu obilí docílíte jedině volnoběžným motorem „ORIGINAL LORENZ", konajícím pouze 280 obrátek za minutu, o váze 760 kg, tudíž o veliké trvanlivosti, v připojení s ČISTÍCÍ MLÁTIČKOU MČV z továrny BRATŘÍ JOUZOVÉ v Pečkách, zaručující 30% větší výmlat oproti jiným podobným mlátícím garniturám.

Originální stroje obdržíte u nás s plnou tovární zárukou, proto varujte se padělků, často Vám různými nesvědomitými agenty vnucovaných!

SOUČÁSTI STROJŮ VŽDY NA SKLADĚ.

Drukarnia „Rola", J. Buriana, Warszawa, Mazowiecka 11